

Сьогодні
21.11.2024

*Урок
№23*

**Павло Чубинський. Національний гімн України
«Ще не вмерла Україна...».
«Я поклявся перед народом...»**

Мета: розповісти учням про історію створення пісні «Ще не вмерла України...» та «Я поклявся перед народом»; пояснити специфіку пісні літературного походження, гімну, національного гімну; формувати вміння інтерпретувати художній твір шляхом використання різних видів мистецтв (музики, співу, художнього перекладу); ознайомити учнів із творчістю П. Чубинського; розвивати у дітей уяву, фантазію, естетичні смаки, творчі та артистичні здібності; розвивати асоціативне мислення учнів, творчу уяву, вміння давати стислі та логічні відповіді на питання; виховувати інтерес і шанобливе ставлення до свого народу.

Очікувані результати: учень/учениця ознайомлений/а із творчістю П.Чубинського; знає історію створення пісні «Ще не вмерла України...» та «Я поклявся перед народом»; називає специфіку пісні літературного походження, гімну, національного гімну; розрізняє складники структури художнього тексту, пояснює їхні функції; інтерпретує художній твір шляхом використання різних видів мистецтв (музики, співу, художнього перекладу); розпізнає основні виражальні засоби, пояснює їхню роль; визначає ключові слова у художньому тексті; аргументовано зіставляє художній текст із життєвим досвідом; умотивовує свої літературні вподобання; толерантно обстоює власну позицію, звертає увагу на спільні і різні думки учасників дискусії.

Сьогодні
21.11.2024

Позитивне налаштування на урок

Зібратися разом – це ПОЧАТОК,
Триматися разом – це ПРОГРЕС,
Працювати разом - це УСПІХ!
Ми зібралися, тримаємося разом і
починаємо працювати.

БАЖАЮ УСПІХУ!

Сьогодні
21.11.2024

Перевірка домашнього завдання

Сьогодні
21.11.2024

Повідомлення теми уроку

Сьогодні на уроці ми будемо говорити про творчість Павла Чубинського. Прочитаємо національний гімн України «Ще не вмерла Україна...», а також «Я поклявся перед народом...».

Сьогодні
21.11.2024

Мотивація навчальної діяльності

Він не плакав, він умів
організовувати, він умів будувати
плани, але й реалізувати ці плани.

Володимир Панченко

Сьогодні
21.11.2024

Актуалізація опорних знань

Що таке гімн?

Чи знаєте ви Гімн України?

Хто написав Гімн України?

Що вам відомо про Павла Чубинського?

Павло Чубинський — український фольклорист, поет, етнограф. Народився він на хуторі Чубинський поблизу Борисполя (Київської області). Серед предків Чубинських був **козак Іван Чуб**, згодом це прізвище змінилося на Чубинський. Навчався **Павло в Другій Київській гімназії**.

Після закінчення гімназії Чубинський вступив до Петербурзького університету, де здобув **юридичну освіту**. У студентські роки познайомився з Тарасом Шевченком, якого вважав своїм учителем. Родинний маєток батьків Павла Чубинського не був великим.

Тут працювало кілька слуг, які обідали разом з господарями. А під час довгих зимових вечорів усі збиралися разом і розповідали казки про русалок, відьом, домовиків... тут звучали й народні пісні. Так у маленького хлопчика зародилася любов до народної творчості. Дорослим він **вивчатиме етнографію**

професійно.

Сьогодні
21.11.2024

Біографічна хвилинка

Павло Чубинський — **автор слів Державного Гімну України**. Текст був написаний за пів години, **у 1862 р., у Києві на вулиці Великій Васильківській, 122**, де Павло Чубинський орендував тоді житло. На вечірці студенти співали пісню сербських повстанців, де були слова «Серце біє і кров ліє за нашу свободу». Чубинському пісня дуже сподобалася, і він раптом подався в іншу кімнату, а через пів години вийшов звідти з готовим текстом пісні «Ще не вмерла Україна...», яку тут же проспівали на сербський мотив.

Державним Гімном України пісня стала **1991 р.**, а згодом (6 березня 2003 р.) Законом України «Про Державний Гімн України» затверджено текст Державного Гімну України, в основу якого покладено пісню «Ще не вмерла Україна...» **на музику Михайла Вербицького** зі словами першого куплету та приспіву твору Павла Чубинського.

Сьогодні
21.11.2024

Теорія літератури

Пісня-гімн — урочиста пісня на честь держави, яку виконують під час свят, офіційних прийомів, військових парадів, спортивних змагань. **Гімн зародився ще в Стародавній Греції** — тоді його виконували на честь богів.

Гімни поділяють на *державні, релігійні, спортивні*.
Може бути навіть *шкільний гімн*.

Ще не вмерла Україна, ні слава, ні воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля!
Згинуть наші вороженьки, як роса на сонці,
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці!

*Душу й тіло ми положим за нашу свободу
І — покажем, що ми, браття, козацького роду!*

Гей-гей, браття милі,
Нумо братися за діло,
Гей, гей, пора встати,
Пора волю добувати!

Ой, Богдане, Богдане, славний наш гетьмане,
Нащо оддав Україну ворогам поганим?!
Щоб вернути її честь, ляжем головами,
Наречемось України славними синами.
*Душу й тіло ми положим за нашу свободу І —
покажем, що ми, браття, козацького роду!*

**Спогадаймо тяжкий час, лихую годину,
Тих, що вміли умирати за нашу Вкраїну,
Спогадаймо славу смерть лицарства-козацтва!
Щоб не стратить марно нам свого юнацтва!**

*Душу й тіло ми положим за нашу свободу
І — покажем, що ми, браття, козацького роду!*

Сьогодні
21.11.2024

Ознайомся

У кожного народу є візитна картка — **національний гімн**,
головна особливість якого — **почуття патріотизму**.

30 червня 1991 р. Курултай кримськотатарського народу
затвердив пісню «Ant Etkenmen» («Я поклявся») як гімн
кримськотатарського народу.

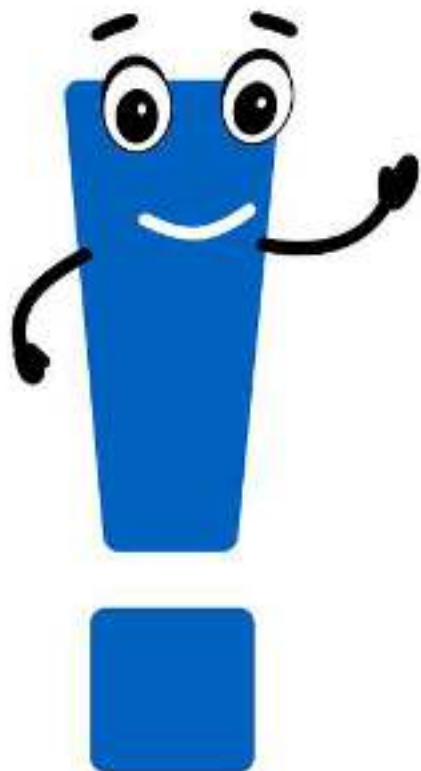
Автор слів — **Номан Челебіджіхан** (1885–1918).
Текст поезії написано в **1916 році** на рідному для поета
степовому діалекті кримськотатарської мови.

Сьогодні
21.11.2024

Ознайомся

Вірш «Я поклявся!» багатий на засоби художньої виразності: епітети, метафори, гіпербелу, окличні й питальні речення...

Він є прикладом громадянської лірики.

Номан Челебіджіхан посідає особливе місце в історії кримськотатарської літератури. Він — один із творців **кримськотатарської прози**. Крім того, поет був першим головою уряду Кримської Народної Республіки, налагодив зв'язки з УНР — Українською Народною Республікою... Загинув Номан Челебіджіхан у Севастополі від рук більшовистських окупантів.

Сьогодні
21.11.2024

Доведи, що твір належить до
громадянської лірики. Наведи
приклади художніх засобів,
які використав поет.

Прочитай вірш Номана Челебіджіхана

Я поклявся кров обмити з ран твоїх, народе мій,
бо чому повинні гнити братчики мої в ярмі?
І якщо в житті спокійнім не терпітиму за них,
кров гаряча до краплини висохне нехай в мені!
Я поклявся світло правди в темний край принести мій,
бо чому не може брата брат побачити в пільмі?
І якщо від цього горя не болітиме мені,
то нехай наплачу море я кривавими слізьми!
Я поклявся, давши слово за народ померти мій,
втішити його в недовлі, слъози витерти рясні.
Бо якщо я навіть ханом буду жити сотні літ,
все одно пора настане в землю полягти мені!

Переклад з кримськотатарської Михайла Карпового

Поміркуй, які події спричиняють створення урочистих пісень.

Що тобі відомо про Богдана Хмельницького? Прочитай про нього стислу інформацію.

Чому, на твій погляд, поет дорікає гетьманові?

Богдан Хмельницький — політик, полководець і дипломат, провідник Національно-визвольних змагань 1648–1657 років, творець Української козацької держави та її перший гетьман. Історики з ім'ям Хмельницького пов'язують два поняття: Переяславську угоду 1654 р. та Переяславську легенду, якій дали життя московоцентричні імперські історики.

Переяславська угода передбачала вступ Української козацької держави у військово-політичний союз із Московським царством, а згодом зумовила поступову втрату Україною незалежності. Оригінал Українсько-московської угоди 1654 р., буцімто підписаної Богданом Хмельницьким, не зберігся. Переяславську легенду створили російські імперські історики, щоб обґрунтувати належність України до складу Російської імперії.

Докладно про перебіг подій тих темних і дивовижно буремних часів ти дізнаєшся згодом на уроках з історії України.

Як ти розумієш слова, виокремлені у вірші напівжирним шрифтом? Чи перегукуються вони з думкою, яку висловив великий український поет Максим Рильський:

*«Хто не знає свого минулого, той не вартий
майбутнього, хто не відає про славу своїх предків, той
сам не вартий пошани»?*

Відповідь аргументуй.

Сьогодні
21.11.2024

Пояснення домашнього завдання

Повторити
текст змісту гімну України
на слова Павла Чубинського
та музику Михайла
Вербицького

